

O'RTA MAXSUS VA PROFESSIONAL TA'LIM TASHKILOTLARI PEDAGOG KADRLARINI ATTESTATSIYADAN O'TKAZISH UCHUN BINO VA INSHOOTLAR KONSTRUKSIYASI FANIDAN MALAKA TEST SINOVI TOPSHIRIQLARI SPETSIFIKATSIYASI

I. Maqsad

Mazkur test varianti tafsilotining maqsadi kasbiy ta'lim fanlarini bilish darajasini baholashning malaka toifalarini berish test tizimi doirasida Bino va inshootlar konstruksiyasi fanidan talabgorlarining bilim darajasini aniqlash va sertifikatlash uchun qo'llaniladigan test varianti formati (topshiriqlar soni, turi, vaqt me'yori), fan mazmuni tarkibi, kognitiv ko'nikma darajalari, baholash mezonlari va talabgorlarning tayyorgarlik darajasiga qo'yiladigan talablarni belgilashdan iborat.

II. Me'yoriy asoslar

1.O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2021-yil 17-sentyabrdagi **"Maktabgacha, umumiy o'rta, o'rta maxsus, professional va maktabdan tashqari ta'lim tashkilotlari pedagog kadrlarini attestatsiyadan o'tkazish tartibini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"**gi 572-sonli Qarori.

III. Baholash qamrovi: mazmun sohalari

Bino va inshootlar konstruksiyasi

1. Bino va inshootlar konstruksiyasi;
2. Temir-beton konstruksiyalar;
3. Metall konstruksiyalar.

IV. Baholanadigan mazmun sohalar va konstruktlar

T/r	Mazmun sohalar	Konstruktlar	Ulushi (%)	Testlar soni
1	Bino va inshootlar konstruksiyasi	Qurilish konstruksiyalarining umumiy tarixi va kelajak istiqbollari, bino va inshootlar konstruksiyasi tizimining asosiy qismlari va konstruksiya turlari, ularning texnik-parametrik xususiyatlari, konstruktiv tizimlarni qurilish jarayonlarining turli sohalarida qo'llash, iqtisodiy mezonlar asosida to'g'ri konstruktiv tizimni tanlash hamda O'zbekistonda qurilish sohasi bo'yicha amalga oshirilayotgan ishlarni bilish, farqlash va hayotiy-amaliy vaziyatlarda tahlil qilish. Zamonaviy konstruksiya texnologiyalarini qo'llashni davlat tomonidan rag'batlantirish mexanizmlari: soliq to'lovlaridan ozod qilish, texnologiyalarni joriy etish uchun kreditlar ajratish, xarajatlarni qoplash uchun subsidiyalar berish, bank kreditlarining foiz xarajatlarini qisman qoplash, subsidiyalar ajratish va nazorat qilish tartibini bilish, farqlash va amaliy holatlarda tahlil qilish ko'nikmalariga ega bo'ladi..	32,5 %	13 ta
2	Temir-beton konstruksiyalar	Qurilish konstruksiyalarining asosiy qismlari, bino va inshootlarda ishlatiladigan konstruksiya turlari hamda ularning texnik parametrlarini, tizim elementlarining joylashuvi va ulanish elementlarini, binoning konstruktiv qismini loyihalash tartibi (materiallar sarfi va turli bosimini hisoblash), konstruksiya tizimni ishlab chiqish, texnik xizmat ko'rsatish (konstruktiv elementlarni yig'ish va foydalanish) hamda konstruktiv materiallar va elementlarni bilish, farqlash va hayotiy-amaliy vaziyatlarda tahlil qilish. Bino va inshootlar konstruksiyasining tuzilishi va ishlash tamoyillarini, ko'chma va turg'un konstruksiya tizimlari hamda ularning uskunalarini, asosiy elementlarining ish unumdorligi va texnik tasniflarini, qurilish materiallari sarfini belgilash va tizimni loyihalash (xarajatlarni hisoblash, qurish va ekspluatatsiya qilish) jarayonlarini bilish,	50 %	20 ta

		farqlash va hayotiy-amaliy vaziyatlarda tahlil qilish ko'nikmalariga ega bo'ladi.		
3	Metall konstruksiyalar	Tanlangan maydonni qurilishga tayyorlash, tanlangan konstruksiya turi asosida elementlarni tayyorlash, bino va inshootlar konstruksiyasini loyihalash va qurishda konstruktiv elementlarni yaxshilab o'rganish hamda xavfsizlik qoidalariga jiddiy rioya qilish, konstruksiya turlarini farqlash va amaliy vaziyatlarda tahlil qilish. Bino va inshootlarni loyihalashda yangi va zamonaviy texnologiyalardan keng foydalanish, qurilishning samaradorligini oshirish maqsadida tejamkor usullarni joriy etish va amaliyotda qo'llash, temir-beton va po'lat konstruksiyalarning afzallik va kamchiliklari, qurish texnologiyasi hamda konstruktiv vositalardan foydalanish orqali qurilishni samarali tashkil etish tamoyillarini bilish, farqlash va amaliy vaziyatlarda tahlil qilish ko'nikmalariga ega bo'ladi.	17,5 %	7 ta

V. Baholanadigan kognitiv ko'nikmalar va taqsimoti

T/r	Kognitiv daraja	Izohi	Ulushi (%)
1.	Bilish	Fanga doir nazariy ma'lumotni, atama va qoidalarni eslab qolish, tushunish, nazariy jihatdan tahlil qila olish	20 %
2.	Qo'llash	O'zlashtirgan nazariy bilim va tushunchalarni yangi kontekstlarda (ta'limiy, muammoli vaziyat va pedagogik-psixologik holatlarda) ishlata olish	65 %
3.	Mulohaza qilish	Muayyan faktlar, dalillar va normalarni mantiqiy bog'liq tarzda tahlil qilib, jarayonlarning ketma-ketligini farqlab, vaziyatni analiz qilib, xulosalar chiqara olish	15 %

VI. Test turlari va taqsimoti

T/r	Test turi	Izohi
1.	Y1	To'rtta variantdan bittasi to'g'ri bo'lgan muqobil javobli yopiq test
2.	Y2	Tartiblangan bir nechta javoblardan to'g'rilarni topishni talab qiladigan muqobil javobli yopiq test
3.	Y3	Moslashtirishni talab qiladigan yopiq test

4.	Y4	Gap yoki jarayonlarni to'g'ri ketma-ketlikda joylashtirish talab etiladigan yopiq test
----	----	--

VII. Baholash mezonlari va ajratilgan vaqt

Test topshiriqlari umumiy 80 ball bilan baholanadi.

Har bir to'g'ri javob 2 ball, noto'g'ri javob esa 0 ball bilan baholanadi.

VIII. Imtihon tartibi

Taqiqlangan vositalar: imtihon vaqtida mobil telefon, aqlli soat, planshet yoki elektron eslatmalardan foydalanish qat'iyan man etiladi.

Axloq va intizom: nusxa ko'chirish, yordam so'rash yoki yordam berish, imtihon davomida gaplashish, ruxsatsiz chiqish kabi holatlar taqiqlanadi.

Nazoratchi qoidabuzarlikni aniqlaganda, uni rasmiylashtirib, tinglovchini testdan chetlashtiradi va natijasi bekor qilinadi.

IX. Inklyuziya va moslashtirish

Alohida ta'limga ehtiyoji bor talabgorlar uchun qo'shimcha 15 % vaqt beriladi. Shuningdek, topshiriqlarning berilish shakli va turi ham ularga mos va qulay shaklda taqdim etiladi.

Ko'rish sohasida imkoniyati cheklangan talabgorlar savollarni o'qib berishi uchun maxsus texnik yordamchi bilan kelishiga ruxsat etiladi, faqat savolning to'g'ri javobini aytishi mumkin emas.

X. Tavsiya etilgan adabiyotlar

1. Asqarov B.A. Qurilish konstruksiyalari. - Toshkent, 1995 y.
2. To'ychiyev N.J. Bino va inshootlar konstruksiyasi. Darslik. Voris-nashriyot, Toshkent 2010 y.
3. Qambarov X. U. Turar-joy binolarining konstruktiv elementlari. O'quv qo'llanma- T., «O'qituvchi», 1992 y
4. Norov N.N, Berdimurodov A.E. "Arxitekturaviy konstruksiya". Toshkent, 2024 y.
5. A.A.Xodjayev, S.J.Razzakov, S.A.Xolmirzayev, A.A.Saidakromov. "Temir-beton va tosh konstruksiyalar. Savol va javoblarda". Darslik. Toshkent, 2019 y.